

PRESENTACIÓ D'EN XAVIER RUBERT DE VENTÓS

GONÇAL LLOVERAS

Bé, quan el Comitè executiu havia ja decidit com a temàtica del Congrés "Ecologia i Salut" es va plantejar a quines contaminacions concretes faria referència aquesta segona ponència i dintre d'aquestes possibles contaminacions concretes, es va plantejar, com és natural, la possible temàtica de la contaminació psicològica. De problemes respecte a aquesta qüestió n'hi ha molts: el tema de la publicitat, el tema de la moda, el tema dels eslògans polítics, el tema fins i tot de la pedagogia. Són estructures suprapersonals que condicionen contínuament la nostra activitat mental i per tant la nostra llibertat. No era cap imper-tinència preguntar-se fins a quin punt aquestes temàtiques podien esdevenir contaminació. Llavors ens vam plantejar si el tema era per la seva amplitud perillós, si era intel·lectualment perillós, en el sentit que es pogués prestar a una divagació exagerada, però vam pensar que era indefugible. I m'ha complagut molt en llegir la ponència dedicada a aquest, doncs, que el Professor Margalef diu: "Algunes analogies són òbvies, altres discutibles i no totes són subversives. No vull ficar-me per ara en aquest terreny però sí que vull recordar que les relacions d'*stress*, no sempre coincidents amb les relacions d'explotació, ens porten a pensar en altres formes de contaminació. L'obertura de certs canals, la saturació de certs mitjans d'informació o de desinformació, la limitació de la informació per un excés d'estímul desorientadors, tot això permet parlar d'una contaminació cultural". És molt agradable, encara que sigui a posteriori, veure que, un pensador ancorat totalment en la biologia, suggereix també que la temàtica de la contaminació ha de contemplar aquests aspectes de la contaminació cultural. Llavors hi havia una possibilitat que era encarregar això a psicòlegs, a psiquiatres, a grups que treballen aquests camps però ens va fer, ho dic sincerament, una certa por que llavors el tema esdevingués un camp de lluita entre grups doctrinals diferents, i ens va fer por, no per la lluita, no pel debat i la polèmica, naturalment, sinó per l'excessiva perllongació del tema. I ens va semblar que una possible solució era passar d'aquest nivell de la problemàtica, d'aquest nivell purament psicològic o psicopatològic a un nivell diguem-ne, filosòfic. I encarregar el tema a una persona que tingués una ca-

pacitat de síntesi, una capacitat de plantejar qüestions fins i tot prèvies a cada una de les concrecions d'aquest tema. Aquesta persona, tampoc no vam trigar a trobar-la; va ser escollit Xavier Rubert de Ventós, a qui tinc jo el goig de presentar com a amic i admirador de la seva obra. I dic que va ser fàcil de decidir-ho perquè era l'home més adient. Ell, catedràtic d'estètica a la Politècnica, professor a Berkeley, professor a Harvard, per tant amb una càrrega de seriositat i responsabilitat acadèmica extraordinària, però a la vegada, un pensador original, un pensador extraordinàriament atent a la transcendència dels fets quotidians de l'època que ens ha tocat viure. Jo diria que és un home, doncs, rigorós i original; un home que per aquest tema té una gran qualitat: ni ens el tractarà d'una manera, podríem dir, si em permeteu l'expressió, clàssica o conservadora, però tampoc no caurà en frivolitats des de la contracultura. Llavors Xavier Rubert va acceptar i ens vam posar d'acord. Ens vam posar d'acord, no sobre el contingut, que desconeixem encara, de la seva conferència; ens vam posar d'acord sobre el títol, que ja era molt, "La cultura com a contaminació". El professor Xavier Rubert de Ventós té la paraula.